

Tomas J. DAUNORA

BALTIJOS ŠALIŲ KERAMIKA MINEAPOLYJE

2018 m. spalio – 2019 m. balandžio mėnesiais Northern Clay Center (NCC) parodų salėje Mineapolyje (Minesotos valstija, JAV) vyksta Antroji Baltijos šalių šiuolaikinės keramikos paroda „Under the Black and Baltic Deep“ (pirmoji vyko 1995–1998 m.).

Parodoje eksponuojami po tris iš kiekvienos Baltijos šalies skirtingoms amžiaus grupėms atstovaujančių autorių darbai. Ši paroda yra įtraukta į 2019 m. JAV keramikos menų ir edukacijai skirtos kasmetinės konferencijos NCECA programą. Parodos organizatorius NCC ir keramikas, Kultūrinių iniciatyvų grupės „Kvadratas“ narys, vienas parodos kuratorių Tomas J. DAUNORA dėkoja Lietuvos kultūros institutui ir LR Ambasadai JAV už paramą įgyvendinant šį projektą. Paroda „Under the Black and Baltic Deep“ yra dar vienas JAV ir Baltijos šalių kultūrinio bendradarbiavimo žingsnis.

CERAMICS FROM THE BALTIC STATES IN MINNEAPOLIS

The second exhibition of contemporary ceramics from the Baltic States 'Under the Black and Baltic Deep' takes place from October 2018 to April 2019 in the exhibition hall of the Northern Clay Center (NCC) in Minneapolis, USA (the first exhibition was held in 1995–1998). The exhibition presents works by Baltic artists of different generations. It is part of the programme of the annual NCECA conference, dedicated to ceramic art and education. The organisers of the exhibition from the NCC and the ceramic artist Tomas J. DAUNORA, a member of 'The Square' group of cultural initiatives, and one of the curators of the exhibition, are grateful to the Lithuanian Culture Institute and the Lithuanian Embassy in the USA for their support in making this project come about. The exhibition 'Under the Black and Baltic Deep' is another step in the cultural collaboration between the USA and the Baltic States.

2018 metų rugsėjį–lapkritį Northern Clay Center (NCC) Mineapolyje (JAV) vyko Baltijos šalių šiuolaikinės keramikos paroda „Under the Black and Baltic Deep“ (Juodosios ir Baltijos gelmės)¹. Tai apie trejus metus trukusio Northern Clay Center ir Kultūrinių iniciatyvų grupės „Kvadratas“ bendro darbo rezultatas.

Ši paroda – antroji Baltijos šalių šiuolaikinės keramikos paroda JAV. Pirmoji Rytų Karolinos profesoriaus Richardo Spillerio pastangomis buvo surengta 1995-aisiais ir trejus metus keliavo po JAV universitetų parodų sales. Profesorius Spilleris 2010–2012 metais inicijavo ir rezidencijų ciklą „Šiuolaikinė Baltijos keramika“ Anderson centre Red Wing (Minesota, JAV). Šios rezidencijos metu 2011-aisiais lankiausi Northern Clay Center ir susipažinau su centro direktore Sarah Millfelt bei NCC Komiteto nariu Robertu Silbermanu, pasikeitėme bendradarbiavimo idėjomis.

Northern Clay Center atidarytas 1990 metais ir dabar veikia kaip keramikos meno organizacija. NCC misija – propaguoti keramikos meną. Vykdomos programos apima šiuolaikinės JAV ir tarptautinių keramikos menininkų parodas, mokymus bei seminarus vaikams ir suaugusiems. NCC suteikia kūrybines studijas ir stipendijas menininkams, turi prekybinę galeriją.

Planuojant Baltijos keramikos parodą ir svarstant jos formatą, buvo pasikviestas keramikos menininkas ir mokslininkas, „Studio Potter“ vykdomasis direktorius Anthony Stellaccio, kuris 2017 metų pavasarį jau ne pirmą kartą viešėjo Vilniaus dailės akademijoje.

Sutarta iš kiekvienos Baltijos šalies parodoje demonstruoti po tris skirtingoms amžiaus grupėms atstovaujančius autorius,

Northern Clay Center pastatas (2424 E Franklin Ave, Minneapolis, MN 55406, Jungtinės Valstijos). Nuotraukos autorius – Peter LEE

o bendros parodos koordinavimui pasikviesti Rygos porceliano muziejaus direktorę iš Latvijos Ievą Nagliņā ir Estijos-Kanados menininką Jussą Heinsalu.

NCC tarybai buvo pateikta per trisdešimt Lietuvos keramikų kūrinių, iš kurių buvo atrinkti Ievos Bertašiūtės-Grosbaha (jaunimas), Egidijaus Radvensko (vidurinioji karta) ir Danutės Jazgevičiūtės (senjorai) kūriniai.

Ieva Bertašiūtė-Grosbaha (Kaunas) – Vilniaus dailės akademijos meno doktorantė, meno festivalio Latvijoje „Rojal“ meninės dalies kuratorė, nominuota 2016 metų Martinsono prizui tarptautinėje keramikos bienalėje Marko Rotko centre Daugpilyje, Latvijoje. Ji kuria tarpdisciplininio meno darbus.

Egidijus Radvenskasis (Panevėžys) 1985 metais baigė Vilniaus dailės akademiją, dizainą. Nuo 1988-ųjų dalyvauja parodose ir simpoziumuose Austrijoje, Ispanijoje, Latvijoje, Lenkijoje, Lietuvoje, Norvegijoje, Olandijoje, Vokietijoje. Nuo 1997 metų Lietuvos dailininkų sąjungos narys. 2010-aisiais Vilniaus keramikos meno bienalėje pelnė pagrindinę prof. Liudviko Strolio vardo premiją, dirba Panevėžio miesto dailės galerijoje.

Danutė Jazgevičiūtė (Vilnius) 1969 metais baigė Vilniaus dailės akademiją, nuo 1976 metų – LDS narė, VPU KMEI Dailės katedros lektorė. Parodose dalyvauja nuo 1971-ųjų. Surengė septynias personalines parodas, dalyvavo daugiau kaip 60-tyje grupinių parodų Lietuvoje ir užsienyje, sukūrė septynis monumentalius interjero darbus. 1997 metais apdovanota diplomu mažosios plastikos V trienalėje Zagrebe (Kroatija).

Iš Latvijos atitinkamai buvo atrinkti menininkai Diana Boitmane-Liepiņa, Dainis Punduras ir Juta Rindina, o iš Estijos – Krisas Lemsalu, Anne Turn ir Leo Rohlinas.

Paroda susilaukė didelio dėmesio – trys darbai buvo įsigyti iš karto, o svarbiausia – gautas kvietimas į parodą „Under the Black and Baltic Deep“ kasmetinėje 53-iojoje NCECA² konferencijoje, vykusioje 2019-ųjų kovo 27–30 dienomis Mineapolyje.

Šią parodą buvo galima surengti dėl „Continental-Clay Company“, „Prospect Creek“ fondo ir „Windgate Charitable Foundation“ paramos. Svarią paramą taip pat suteikė Lietuvos kultūros institutas ir Lietuvos kultūros atašė JAV ponija Gražina Michnevičiūtė.

Trijų Baltijos šalių – Lietuvos, Latvijos ir Estijos – šiuolaikinės keramikos darbų paroda Mineapolyje yra dar vienas

Juta RINDINA. Poilsiautojos. 2012. Molis. 40 x 20 x 26 cm.
Nuotraukos autorius – Peter LEE

tolesnio bendradarbiavimo, apimančio Baltijos šalių menininkų kūrybines rezidencijas, įrangą ir naujas keramikos technologijas bei darbų prezentacijas Jungtinėse Amerikos Valstijose.

Tomas J. DAUNORA

¹ „Under the Black and the Baltic Deep“ parodos NCC kuratoriai – Anthony Stellaccio ir Tomas J. Daunora. Anthony Stellaccio (JAV) – menininkas, rašytojas, mokslininkas, režisierius, kuratorius ir pedagogas, gavęs dvi JAV Fulbright stipendijas, išleidęs knygą „Liaudies keramika“ ir du dokumentinius filmus – „Tošininkystė“ ir „Raugo keramika“ – apie lietuviškąją liaudies keramiką. Yra „Artaxis“ valdybos tarptautinių ryšių koordinatoriaus. Tomas J. Daunora (Lietuva) – Kultūrinių iniciatyvų grupės „Kvadratas“ vadovas, keramikas, 1990 m. baigė Vilniaus dailės akademiją. Nuo 1987 m. dalyvauja grupinėse ir rengia autorines parodas. Lauko ekspozicijų projekto „Gobis / Lauko ekspoz“ (Gedimino pr. 13, Vilniuje) autorius ir vykdytojas. Baltijos šalių, Vokietijos, Lenkijos, Ukrainos, Rusijos ir Skandinavijos šalių meno projektų kuratorius. Nuo 2010 m. vadovauja Vilniaus dailės akademijos Keramikos kūrybiniam centrui.

² NCECA – *The National Council on Education for the Ceramic Arts*, liet. – Nacionalinė keramikos meno ir mokslo taryba

Iš kairės: Anne Turn (Estija), Ieva Nagliņa (Latvija), Anthony Stellaccio (JAV), Tomas J. Daunora (Lietuva), Sarah Millfelt (JAV), Robert Silberman (JAV); Juss Heinsalu (Estija). Nuotraukos autorius – Peter LEE

Dainis PUNDURS. Medaus galva. 2012. Akmens masė. 43 x 25 x 12,7 cm.
 Ant sienos – Leo ROHLIN. Vizijos. I, II, III, IV. 2009–2014. Medis, medvaržčiai, glazūra, skersmuo. 98 x 7,6 cm.
 Nuotraukos autorius – Peter LEE

Danutė JAZGEVIČIŪTĖ. Laivas. 2018. Molis, engobai, glazūra. 47 x 28 x 21 cm. Nauja suknelė. 2018. Vaza, molis, engobai, glazūra.
 Aukštis – 63 cm, skersmuo – 23 cm. Nuotraukos autorius – Peter LEE

Ieva BERTAŠIŪTĖ-GROSBABA. I. Be pavadinimo. 2017. Kaulo porcelianas, pigmentai. 45 x 30 x 20 cm.
II. Be pavadinimo. 2017. Kaulo porcelianas, pigmentai. 43 x 37 x 20 cm. Nuotraukos autorius – Peter LEE